

Yönetim, Ekonomi ve Pazarlama Araştırmaları Dergisi

2022, 6(5): 275-284

DOI: [10.29226/TR1001.2022.309](https://doi.org/10.29226/TR1001.2022.309)

ISSN: 2587-0785 Dergi web sayfası: <https://www.yepad.org>

KAVRAMSAL MAKALE

Nicelleştirmenin Tarihsel Kökenine İnmek: Aydınlanma, Büyük Lizbon Depremi, Fransız Devrimi, Olasılık ve Zihinsel Ölçme Kuramı Bağlantıları Üzerine Bir Çalışma

Dr. Vahit Bademci, Gazi Üniversitesi, Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Anabilim Dalı, Ankara, e-posta: bademci@gazi.edu.tr

ORCID ID: [0000-0003-2921-5980](https://orcid.org/0000-0003-2921-5980)

Öz

Bu çalışmada, Türkiye’de ilk defa, nicelleştirme tarihsel bağlamında irdelenmiştir. Dünya tarihinde önemli bir dönüm noktası olan Fransız Devrimi, Aydınlanma'nın idealleri olan akıl ve kendi kaderini tayin hakkını insanların zihinlerinde çakılı hale getirmiştir; bu durumun yarattığı atmosfer matematikteki muazzam icatlar dâhil pek çok entelektüel gelişmeye yol açmıştır. Aşağı yukarı 1790'lardan 1930'lara kadar, matematikte nefes kesen ilerlemeler, istatistikte, bilhassa olasılıkta çok önemli ve yenilikçi gelişmeler kaydedilmiştir; bu kısa dönemde, özellikle belirsizliği ölçmedeki büyük ve çarpıcı gelişmeler, insanların dünya görüşlerini nicelleştirme yönünde değiştirmelerine yol açmıştır. Bir başka ifadeyle, tarih matematiği ve matematik de tarihi karşılıklı olarak desteklemiş ve ilerletmiştir. Kısacası, tarih, nicelleştirmeyi derinden etkilemiştir.

Anahtar Kelimeler: Nicelleştirme, Belirsizliği Ölçme, Zihinsel Ölçme Kuramı, Fransız Devrimi, Büyük Lizbon Depremi

Makale Gönderme Tarihi: 2.8.2022

Makale Kabul Tarihi: 9.9.2022

Önerilen Atıf: Bademci, V. (2022). Nicelleştirmenin Tarihsel Kökenine İnmek: Aydınlanma, Büyük Lizbon Depremi, Fransız Devrimi, Olasılık ve Zihinsel Ölçme Kuramı Bağlantıları Üzerine Bir Çalışma, *Yönetim, Ekonomi ve Pazarlama Araştırmaları Dergisi*, 6(5), 275-284.

© 2022 Yönetim, Ekonomi ve Pazarlama Araştırmaları Dergisi.

Journal of Management, Economic and Marketing Research

2022, 6(5): 275-284

DOI: [10.29226/TR1001.2022.309](https://doi.org/10.29226/TR1001.2022.309)

ISSN: 2587-0785 Journal Homepage: <https://www.yepad.org>

CONCEPTUAL PAPER

Getting to the Historical Roots of Quantification: A Study on the Connections of the Enlightenment, the Great Lisbon Earthquake, the French Revolution, Probability and Mental Measurement Theory

Dr. Vahit Bademci, Gazi University, Department of Evaluation and Measurement in Education, Ankara, e-mail: bademci@gazi.edu.tr
ORCID ID: [0000-0003-2921-5980](https://orcid.org/0000-0003-2921-5980)

Abstract

In this study, quantification was scrutinized in the historical context for the first time in Turkey. The French Revolution, which was an important turning point in the world history, made reason and self-determination, which were ideals of the Enlightenment, made fixed in people's minds; the atmosphere that was created by this situation, paved the way for the vast intellectual developments including the great inventions in mathematics. Roughly from the 1790s to the 1930s, breathtaking advances were made in mathematics, statistics and particularly in probability, very important and innovative developments were taken; in this short period, great and stunning developments especially in measurement of uncertainty have led people to change their worldview toward quantification. In other words, history and mathematics mutually supported and advanced each other. Concisely, history has profoundly influenced quantification.

Keywords: Quantification, Measurement of Uncertainty, Mental Measurement Theory, French Revolution, the Great Lisbon Earthquake

Received: 2.8.2022

Accepted: 9.9.2022

Suggested Citation: Bademci, V. (2022). Getting to Historical Roots of Quantification: A Study on the Connections of the Enlightenment, the Great Lisbon Earthquake, the French Revolution, Probability and Mental Measurement Theory, *Journal of Management, Economic and Marketing Research*, 6(5), 275-284.

© 2022 Journal of Management, Economic and Marketing Research

---